

ВЗАЄМОДІЯ СУБ'ЄКТІВ ФОРМУВАННЯ ПОЗИЦІЇ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ (СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ)

Тургенєва Анастасія Олександрівна

старший викладач кафедри соціальної педагогіки,
Бердянський державний педагогічний університет

INTERACTION OF SUBJECTS OF FORMING PUPILS' POSITION (SOCIO-PEDAGOGICAL ASPECTS)

Turgeneva Anastasia Aleksandrovna a senior teacher of the social pedagogics department, Berdyansk state pedagogical university
АНОТАЦІЯ

Стаття присвячена дослідженню соціально-педагогічної взаємодії суб'єктів формування позиції учнівської молоді. Розглянуто та систематизовано наукові роботи з теми дослідження. Автором наведено та узагальнено визначення "суб'єкта" та поняття "взаємодії" у педагогічному процесі. Охарактеризовано кожен виділений суб'єкт як засіб впливу на особистість учня та визначено його роль у взаємодії з іншими суб'єктами у формуванні позиції учнівської молоді. Проаналізовано соціально-педагогічні основи взаємодії зазначених суб'єктів як фактор впливу на свідомість учня та процес його соціалізації в суспільстві.

ABSTRACT

The article is devoted to the study of socio-pedagogical interaction of the subjects in forming pupils' position. On this theme scientific works were considered and systematized. The author stated and generalized definition of "the subject" and notion "interaction" in the pedagogical process. Each separate subject was characterized as a means of influence on the personality of a student and his role in the interaction with other subjects in forming pupils' position was determined. The socio-pedagogical grounds of interaction of specified subjects as a factor of influence on a student's consciousness and process of his socialization in the society were analyzed.

Ключові слова: суб'єкт, взаємодія, соціально-педагогічний, формування позиції, учнівська молодь.

Keywords: subject, interaction, socio-pedagogical, forming position, students

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими й практичними завданнями. Молодь – головна цінність держави та її майбутнє. Саме тому увага до виховання та навчання молодого покоління завжди привертала увагу науковців в рамках педагогічної та психологічної парадигми освіти. Учнівська молодь переймає досвід життя суспільства та стає активним учасником суспільних подій, засвоюючи зразки та норми поведінки прийняті в суспільстві. Сучасна освіта спрямована на формування соціально розвиненої особистості учня. Відповідно, пріоритетними напрямками організації навчальної діяльності є поєднання навчально-виховного процесу та залучення учня до соціальної діяльності та виявлення своєї громадської позиції. В результаті постає потреба виявлення механізмів ефективного формування позиції учнівської молоді. Нескладно припустити, що учень перебуває в навчальному закладі лише певний проміжок часу, а тому вплив на його розвиток та свідомість мають не тільки педагоги або власне навчально-виховний заклад, а й соціальне середовище, у якому учень перебуває поза відведеним навчальним предметом часом. Саме тому необхідно встановити, які суб'єкти впливають на учнівську молодь, адже організація їх взаємодії сприятиме ефективності формування особистості учня.

Актуальність дослідження зумовлена тим, що розвиток учнівської молоді відбувається в умовах навчального закладу та соціуму. В навчальному закладі учень набуває теоретичних та практичних знань, які потім застосовує в соціальному середовищі. Сукупність дій педагогів та суб'єктів соціального впливу на особистість учня є запорукою виховання активного, самостійного, ініціативного та творчо розвинутого учня. Виявлення суб'єктів навчального і соціального впливу дозволить більш оптимально та раціонально організувати їх взаємодію та скоординувати методи роботи. Окрім того, взаємодія цих суб'єктів – це

базис для обміну соціальним та педагогічним досвідом, а тому виступає джерелом поповнення і накопичення соціально-педагогічного досвіду.

Формування цілей статті. Метою проведення цього дослідження є висвітлення соціально-педагогічного аспекту взаємодії суб'єктів формування позиції учнівської молоді.

Найбільш значущим фактором навчання та виховання учнівської молоді є соціальне середовище. Ще твердження доведено численними педагогами та психологами минулого і сьогодення.

Аналіз основних публікацій та досліджень. Особливості формування соціальної позиції учнів розглядалися рядом науковців: Л. Анцигіна досліджує особливості формування соціальної активності особистості в сучасних умовах [1]; К. Гаврилук досліджує проблеми формування соціальної компетенції студентів як основи розвитку їх соціальної позиції [4]; П. М'яло досліджує особливості позашкільної освіти як фактору формування соціально-громадянської позиції учнів [10]; О. Литовченко досліджує специфіку соціального становлення особистості та формування її соціально-активної позиції як проблему соціально-педагогічної науки [9], Л. Орбан досліджує особливості, методи та засоби соціалізації особистості учня [13] та ін.

Питанням дослідження особливостей взаємодії суб'єктів у формуванні позиції учнівської молоді присвячені розробки багатьох науковців: О. Білошицький досліджує особливості становлення суб'єктності учнів в освітньому процесі вищого навчального закладу [3]; О. Гончар досліджує сутність поняття "взаємодія" в аспекті педагогічного підходу та розкриває технології суб'єкт-суб'єктної взаємодії учасників навчального процесу вищої школи [6]; О. Лінник досліджує особливості суб'єктів педагогічного процесу в освітньо-професійному середовищі ВНЗ [8]; О. Корнієнко досліджує проблеми формування студентської

молоді як суб'єкту навчально-виховної діяльності [7]; М. Савчин досліджує специфіку міжособистісної взаємодії суб'єктів навчання [12] та ін.

Виокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячено означену статтю. Формування позиції учнівської молоді повинно відбуватися у взаємодії всіх педагогічних та соціальних факторів, саме тому необхідно розглянути проблематику суб'єктів впливу на свідомість учня. Ефективна організація педагогічних та соціальних інститутів сприяє розкриттю творчого потенціалу учня, формуванню його соціальної активності та позитивної орієнтації в навчанні тощо. Разом з тим, на сьогодні не існує чіткого розмежування суб'єктів педагогічного впливу на свідомість учня як компонентів сукупної цілісної організації соціально-педагогічного процесу.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Як суб'єкт навчання та виховання учнівська молодь являє собою певну соціальну групу, що характеризується сталим характером, адже навчання відбувається в умовах колективу, який фактично залишається стабільним протягом означеного періоду навчання. Для розуміння учнівської молоді як суб'єкту взаємодії розглянемо зазначені поняття з точки зору педагогіки та психології. Згідно з психолого-педагогічною інтерпретацією поняття "суб'єкту" реалізує значення "особистості, на яку спрямовано педагогічний або психологічний вплив" [2]. Учнівська молодь як суб'єкт навчання та виховання характеризується як активний учасник навчальної взаємодії, який засвоює знання про зовнішній світ, проявляє самостійність в реалізації та засвоєнні соціальних зразків поведінки тощо. С. Головін у "Словнику практичного психолога" визначає суб'єкт як "індивід або групу індивідів, які є учасниками пізнання або когнітивної діяльності, а тому виступають як носії соціальної активності" [5, с. 1750]. На основі наведених дефініцій можна зробити висновок, що учнівська молодь приймає учнів в когнітивному та соціальному процесі. Когнітивний процес співвідноситься з навчально-виховним впливом, а соціальний – з громадським та соціально-політичним впливом на свідомість учнів. Саме поняття "взаємодія", згідно з твердженням Є. Руденського, представляє собою сукупність дій, які характеризуються систематичністю та стійкістю, спрямованих на досягнення кількісних та якісних змін в структурі особистості учня. Зазначені зміни формуються як результат реакції особистості, яка виступає суб'єктом впливу [11]. Отже, можемо говорити про те, що взаємодія суб'єктів характеризується певним типом відносин між індивідами, соціальними групами, установами або організаціями, які виконують різні види діяльності або приймають соціально активну участь в громадському житті суспільства.

Виступаючи як суб'єкт соціально-педагогічної взаємодії, учнівська молодь піддається впливу з боку учасників навчально-педагогічного процесу. В цьому аспекті значущість набуває такий суб'єкт як "педагог" / "особистість педагога". На відміну від навчання в молодших класах, де особистість педагога відіграє одну з вирішальних ролей у формуванні свідомості учнів, в період навчання в старших класах пріоритети у відносинах педагога та учнів суттєво

змінюються. Учень стає рівноправним суб'єктом навчально-виховного процесу, тому роль педагога можна розглядати як координаційну або кураторську. Таким чином, педагог впливає на формування особистості учня, допомагаючи йому розкрити його потенціал, визначити ті якості та риси особистості, які дозволяють учневі реалізуватися в подальшому як член колективу або учасник соціального життя. Важливим чинником є особистий приклад педагога, адже виявлення ним своєї соціально активної позиції дозволяє учневі критично осмислювати свої погляди та уявлення про життя в суспільстві. Разом з тим, педагог повинен враховувати, що висловлення ним своєї позиції не повинно переходити межі толерантності, адже учень може перейняти негативний досвід педагога, що приведе до формування невірних мотиваційних основ поведінки. Як приклад, можемо навести політичну заангажованість педагога. Якщо педагог віддає перевагу певній соціально-політичній силі або рухові, і висловлює свою думку перед учнями, він може спровокувати конфліктні ситуації на ґрунті неприйняття учнями його соціально-політичної позиції. Маємо на увазі, що педагог повинен уважно ставитись до того, що він робить та говорить.

Педагог та учень – є учасниками навчально-виховного процесу, який відбувається в умовах учнівського колективу та навчально-виховного закладу. Відповідно, наступним суб'єктом навчальної взаємодії є учнівський колектив. Учнівський колектив формує психологічний клімат, який є позитивним або негативним для кожного окремого учня. Педагог повинен допомогти учням побудувати таку психологічну атмосферу, яка б дозволяла кожному учневі відчувати себе комфортно, спокійно, врівноважено та оптимістично в умовах знаходження в колективі. Нервова система кожного учня – унікальна. Одні й ті ж ситуації можуть викликати в учнів різні реакції. Наприклад, відповідь біля дошки або взагалі усна відповідь на питання перед колективом, може викликати нестабільність нервової системи, що призводитиме до виникнення стресу, переживань, надмірного хвилювання учня. Для іншого учня, усні відповіді, навпаки, можуть бути фактором мотивації, якщо учневі подобається перебувати в центрі уваги. Нездоровий психологічний клімат становитиме перешкоду на шляху навчання учнів та входження ними у соціальне середовище в подальшому. Для створення сприятливого психологічного клімату дії педагога та учнів повинні бути спрямовані на гуманізацію системи відносин в колективі, формування доброзичного та толерантного ставлення одне до одного, розвиток почуття взаємодопомоги та довіри, віри у найкраще в кожному учневі. Цій меті сприятиме організація колективних ігор, змагань, дискусійних клубів, проведення спільних навчальних свят та ін.

Показниками позитивного психологічного клімату є згуртованість та організованість колективу. Завдяки цьому формуються уміння учнів діяти в групі як членів команди. Чим позитивніше взаємодія учнів в процесі навчання, тим ефективніше виконання педагогічних задач.

Формування позиції учнівської молоді залежить від організації діяльності навчально-виховного закладу який виступає суб'єктом впливу по відношенню до учня. Взаємодія навчально-педагогічного закладу як суб'єкта впливу

характеризується реалізацією на двох рівнях: внутрішньому та зовнішньому. На внутрішньому рівні взаємодія відбувається між учасниками педагогічного колективу, які вирішують переважно питання організації безперервної освіти, розглядають питання виробничого характеру та особливостей облаштування методичних кабінетів тощо. Така взаємодія сприяє обміну досвідом між колегами щодо організації педагогічного процесу.

На зовнішньому рівні взаємодія суб'єктів педагогічного впливу відбувається на рівні співпраці з позашкільними закладами та громадськими організаціями.

Основною метою позашкільної освіти як суб'єкта взаємодії є спрямованість на вільний та творчий розвиток особистості. Сьогодні суб'єкти позашкільної освіти пропонують учням велике різноманіття клубів, секцій, груп за інтересами та ін. Важливим чинником організації позашкільної освіти є їх невідривність від школи або вищого навчального закладу, оскільки вони "продовжують" формувати ті знання, які учні отримують на заняттях з того чи іншого предмету. Навіть якщо позанавчальний заклад не пов'язаний безпосередньо з жодним шкільним предметом, його діяльність спрямована на розкриття здібностей учнів, залучення їх до спілкування та взаємодії в колективі тощо. Наприклад, шаховий клуб не можна розглядати як "продовження" якогось шкільного предмету, разом з тим, навчання учнів грати у шахи сприяє виявленню та розвитку їх уваги, інтелектуальних здібностей, гнучкості у спілкуванні з іншими, а тому, можна віднести цей вид позанавчальної діяльності до суб'єкта впливу на особистість учня. Як суб'єкт впливу на особистість учня позашкільні заклади розвивають важливі якості особистості, до яких відносяться: уміння спілкуватися, уміння діяти як член команди або групи, знання та вміння критичного підходу до аналізу продуктів своєї діяльності. На нашу думку, взаємодія навчальних та позанавчальних закладів – один з найбільш дієвих суб'єктів впливу на формування позиції учня. Якщо навчання в учбовому закладі є обов'язковим, участь у позанавчальній діяльності базується на психологічній зрілості самого учня, який прагне розвивати свої здібності, виявляє інтерес до того чи іншого виду діяльності.

Суб'єктом формування позиції учнівської молоді виступає соціум або громадськість. В процесі участі в громадській діяльності учень залучається до вирішення важливих проблем суспільства, стає активним громадянином та учасником життя соціуму. Залучення учнівської молоді до участі в громадському житті відбувається через громадські організації. Найбільш поширена мережа таких організацій – це волонтерські установи. Волонтерство завжди передбачає добровільну участь особистості, саме тому це потребує високого рівня соціальної активності учня, його інтересу до праці на користь колективу або суспільства. Потреба спілкування з іншими людьми, які потребують допомоги, та небайдужими особами, вимагає стійкої психіки та готовності вирішувати конфліктні ситуації мирним шляхом або взагалі не допускаючи їх виникнення. На нашу думку, участь у громадському житті – це важливий фактор формування позиції учнівської молоді, адже в його основі лежить особистісна мотивація, тобто потреба

учня у здійсненні "блага" на користь інших. Можемо говорити про те, що активна громадська позиція охоплює не тільки соціальну взаємодію з іншими, а й духовну готовність та сформованість особистості учня.

Окрім волонтерства цікавим видом взаємодії суб'єктів формування позиції учнівської молоді є участь в різних соціальних проєктах. Це не обов'язково волонтерство, це може бути організація учнем власних груп за інтересами, керування групами в якості лідера організації, здійснення власних розробок соціально-значущого характеру та ін.

Насамкінець, необхідно зазначити, що суб'єктом взаємодії у формуванні позиції учнівської молоді є її найближче позанавчальне оточення, а саме сім'я, друзі та ін. Сім'я як суб'єкт впливу на особистість учня завжди виступала та залишається фактором соціалізації учня. Сьогодні функції сім'ї у формуванні учня змінюються відповідно до змін в соціально-економічному житті суспільства. Зокрема, традиційні патріархальні сім'ї, засновані на умовах рівноправності подружжя, поступаються місцем неповним сім'ям, сім'ям зі зміною ролей батьків (жінка – домогосподарка, чоловік – працює, або навпаки, жінка працює, чоловік – ні та ін.). Відповідно, можемо говорити про зменшення уваги батьків до проблем власних дітей. Аби цього не відбувалося необхідно організувати таку навчальну взаємодію з батьками учнів, яка б дозволяла їм отримувати інформацію про досягнення дітей або про їх невдачі у навчанні. На нашу думку, на сьогоднішній день таку взаємодію дозволяють організувати комп'ютерні онлайн технології, які дають змогу швидко обмінюватися повідомленнями. Зокрема, результати досягнень учнів можуть бути розташовані на сайті новин навчального закладу, в якому навчаються діти. Батьки, отримавши доступ, до цих ресурсів, зможуть в будь-який час ознайомитися з результатами навчання своїх дітей та скорегувати свою комунікацію з ними. Окрім того, взаємодія сім'ї та навчального закладу сприятиме спільному вирішенню ситуацій з так званими "проблемними учнями", тобто учнями, які проявляють агресивність, девіантну поведінку, відчувають труднощі у спілкуванні з іншими людьми, зокрема однолітками та вчителями. В цьому батькам можуть допомогти соціальний педагог, психолог, які працюють в навчальному закладі. Таким чином, їх сумісні дії допоможуть підготувати учня до взаємодії з іншими людьми у соціумі.

Слід також враховувати, що окрім сім'ї на учня впливає його особисте оточення, наприклад, друзі. В старшому шкільному віці, спілкування з друзями набуває особливої ваги, оскільки учень "примірює" на себе роль дорослого. Авторитет серед друзів сприймається як фактор прийняття або неприйняття учня колективом. В той же час така група – це замкнений простір, в який учень не пускає ні батьків, ні інших однолітків, тому можна говорити, що це коло найважче піддається взаємодії з іншими групами, але має чи не найбільший вплив на свідомість учня. Налагодити контакти з друзями учня під силу його родині. При цьому слід пам'ятати, що тиск на учня щодо того, з ким йому спілкуватися, не стане вирішенням проблеми. Маємо на увазі, що батьки повинні знати про найближче оточення їх дитини, і ненав'язливо корегувати її відносини з ними.

Висновки дослідження і перспективи подальших ро-

звідок у цьому напрямку. Підсумовуючи вищезазначене, можна зробити висновок, що виділені суб'єкти взаємодіють з метою сприяння соціалізації особистості учня та формування його соціально активної позиції. Учень виступає як суб'єкт та об'єкт соціально-педагогічної взаємодії. Соціально-педагогічна взаємодія суб'єктів передба-

чає спільні дії щодо планування, впровадження та реалізації навчально-виховних дій, необхідних для формування особистості учня.

Схематично, всі суб'єкти соціально-педагогічної взаємодії можна представити наступним чином (Рис. 1):

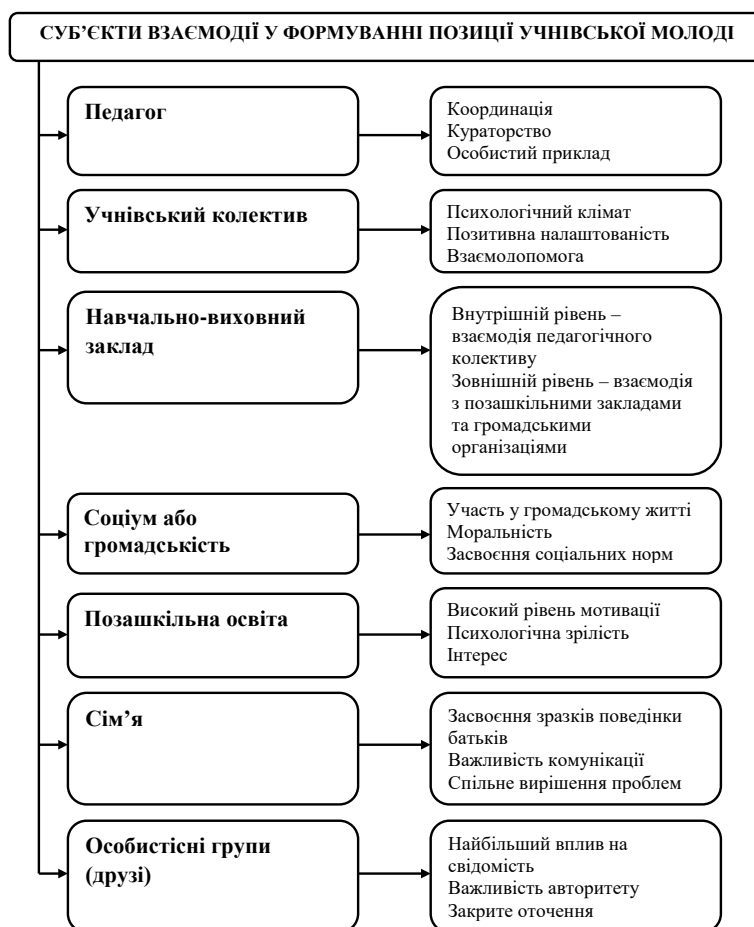

Рис. 1. Суб'єкти взаємодії у формуванні позиції учня та їх характеристика

Подальший інтерес для дослідження представляють методи організації ефективної соціально-педагогічної взаємодії суб'єктів соціального та навчального впливу на розвиток особистості та формування соціально активної позиції учнівської молоді.

Список літератури:

1. Анцигина Л. К. К проблеме социальной активности личности в современных условиях / Л. К. Анцигина, М. В. Колесникова // Образование и культура в Западно-Сибирском регионе: история, перспективы и проблемы взаимодействия. Тюмень-Тобольск-Тара: Материалы региональной научно-практической конференции // Под ред. Н. В. Чекалевой. – Тара, 2006. – Ч. 2. – С. 174-176.
2. Астахова В. И. Студент XXI века: его сущностные черты и характерные особенности / В. И. Астахова // Alma Mater. – 2010. – №8. – С. 60-63.
3. Белошицкий А. В. Становление субъектности студентов в образовательном процессе вуза / А. В. Белошицкий, И. Ф. Бережная. // Педагогика. – 2006 – № 5. – С. 60-61.
4. Гаврилюк К. П. Проблема формування соціальної

- компетенції студентів в педагогічному коледжі [Електронний ресурс] / К. П. Гаврилюк. – Режим доступу: <http://intkonf.org/gavrilyuk-kp-problema-formuvannya-sotsialnoyi-kompetentsiyi-studentiv-v-pedagogichnomu-koledzhi/>
5. Головин С. Ю. Словарь практического психолога [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=141072
6. Гончар О. В. Новітні технології суб'єкт-суб'єктної взаємодії учасників навчального процесу вищої школи / О. В. Гончар // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання та спорту. – 2012. – № 3. – С. 40-44.
7. Корниенко Е. Р. К вопросу о формировании студента вуза как субъекта учебной деятельности [Текст] / Е. Р. Корниенко // Актуальные задачи педагогики: материалы II междунар. науч. конф. (г. Чита, июнь 2012 г.). – Чита: Издательство Молодой ученый, 2012. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.moluch.ru/conf/ped/archive/59/2418/>
8. Ліннік О. О. Взаємодія суб'єктів педагогічного процесу в освітньо-професійному середовищі ВНЗ [Електронний

ресурс] / О. О. Ліннік. – Режим доступу: <http://www.sworld.com.ua/index.php/ru/conference/the-content-of-conferences/archives-of-individual-conferences/december-2012>

9. Литовченко О. В. Соціальне становлення особистості: соціально-педагогічний потенціал позашкільних навчальних закладів / О. В. Литовченко // Практична психологія та соціальна робота. – К. : Компанія “Социс”, 2011. – №12. – С. 50-56.

10. Мяло П. І. Позашкільна освіта як фактор формування громадянської компетентності учнів [Електронний ресурс] / П. І. Мяло. – Режим доступу: [http://virtkafedra.](http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp15/mjalo_tezi.pdf)

[ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp15/mjalo_tezi.pdf](http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp15/mjalo_tezi.pdf)

11. Руденский Е. В. Социальная психология: курс лекций / Е. В. Руденский. – М. : ИНФРА-М, 1997. – 224 с.

12. Савчин М. В. Особливості міжособистісної взаємодії суб'єктів навчання / М. В. Савчин // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. – 2012. – Вип. 1. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vnadps_2012_1_40.pdf

13. Соціалізація особистості школяра / За ред. Л. Е. Орбан. – Івано-Франківськ: Науково-методичний центр “Українська етнопедagogіка і народознавство”, 1996. – 66 с.

СТАНОВЛЕНИЕ И РАЗВИТИЕ ОПЫТА МЕТОДИЧЕСКОЙ РАБОТЫ В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ

Л.А. Филимонок,

Северо-Кавказский федеральный

университет, Невинномысский государственный гуманитарно-технический институт,

доктор педагогических наук

И.В. Слободяникова,

Северо-Кавказский федеральный

университет, магистр кафедры педагогики и психологии профессионального образования

THE FORMATION AND DEVELOPMENT OF THE EXPERIENCE OF METHODOLOGICAL WORK IN EDUCATIONAL ORGANIZATIONS

L.A. Filimonoyuk, North-Caucasus Federal University, Nevinnomyssk State Humanitarian-Technical Institute, Doctor of Pedagogy
I.V. Slobodyannikova, North-Caucasus Federal University, Master of the Department of Pedagogy and Psychology of Professional Education

АННОТАЦИЯ

Периоды обновления и зарождения новых видов и форм методической работы связаны с реформами образования, которые диктовались экономическими и социальными проблемами в обществе, новыми требованиями к содержанию обучения, новыми целями в подготовке специалистов. Проведенный анализ различных периодов развития системы среднего и высшего профессионального образования свидетельствует о незначительном числе нормативно-методической документации, об отсутствии приоритетной роли методической работы в процессе повышения качества образования в средней и высшей профессиональной школе.

ABSTRACT

The periods of renovation and the emergence of new types and forms of methodical work are connected with the educational reforms, that are dictated by economic and social problems in the society, new requirements for the content of teaching, new goals in training. The analysis of the different periods of development of the system of secondary and higher vocational education shows a small number of normative-methodical documentation, the lack of methodical work as a priority in the process of improving the quality of education in secondary and higher vocational school.

Ключевые слова: Образовательное учреждение, образовательный процесс, методическая работа, модель методической службы.

Keywords: Educational institution, educational process, methodical work, model of methodical service.

Современные образовательные организации стремятся активно использовать самый широкий спектр средств, форм, ресурсов, направляемых на обеспечение оптимального сопровождения образовательного процесса для повышения его качества. Создаваемые в этих целях различные службы - методические, социально-педагогические, социо-психолого-педагогические и другие их разновидности - зачастую недостаточно взаимодействуют друг с другом. Причины такого положения могут быть различными, поэтому для определения оптимальных условий взаимодействия ведущих служб образовательной организации возникла необходимость проанализировать представленный в научно-педагогической, научно-методической лите-

ратуре и в практике работы образовательных организаций опыт работы таких служб, и прежде всего методической.

Модернизация российского образования, обновление всех компонентов образовательного процесса объективно подняли планку требований к педагогическим работникам. Сегодня, по мнению Р. Габдулхакова, «педагог должен уметь на высоком уровне, комплексно и творчески решать сложные профессиональные задачи, а именно:

- диагностировать уровень развития студентов, выстраивать на основе полученных данных технологические, реально достижимые цели и задачи педагогической деятельности;
- отбирать целесообразные содержание, способы и